

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY SIERPC NA LATA

2026

2030

CKSP

SYTUACJA SPOŁECZNA

Gmina Sierpc charakteryzuje się typowym dla obszarów wiejskich profilem społecznym – z jednej strony dysponuje rozwiniętą siecią szkół i punktów przedszkolnych, stopniowo modernizowanych i doposażanych, zapewniając dzieciom edukację blisko miejsca zamieszkania, a także podstawową opieką zdrowotną dostępną w ramach lokalnych poradni i filii POZ oraz wsparciem GOPS, biblioteką i świetlicami wiejskimi. Oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna, oparta na działalności biblioteki, świetlic, boisk i siłowni plenerowych, wspiera integrację społeczną i aktywizację mieszkańców, przy czym rośnie znaczenie inicjatyw senioralnych oraz lokalnych organizacji pozarządowych. Wyróżnikiem jest również rozwój cyfryzacji usług publicznych i wdrażanie zasad dostępności, co poprawia jakość obsługi mieszkańców. Jednocześnie gmina mierzy się z istotnymi problemami demograficznymi – ubytkiem ludności w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego i przewagi zgonów nad urodzeniami, odpływem młodych osób do większych ośrodków oraz postępującym starzeniem się populacji. Wskaźniki migracji są w większości ujemne, a struktura osadnicza rozproszona, co osłabia potencjał koncentracji usług. W obszarze edukacji utrzymuje się stabilny, ale przeciętny poziom wyników egzaminów ósmoklasisty – poniżej średniej wojewódzkiej, zwłaszcza w języku angielskim i matematyce. Wyzwaniem pozostaje zapewnienie dostępu do szerszej opieki specjalistycznej, ograniczanie skali korzystania z pomocy społecznej przy równoczesnym wsparciu rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem oraz utrzymanie aktywności społecznej na tle niższych wskaźników dla organizacji pozarządowych niż w części sąsiednich gmin. Całość wskazuje, że Gmina Sierpc ma stabilne fundamenty społeczne, ale ich trwałość zależeć będzie od działań na rzecz odwracania niekorzystnych trendów demograficznych i dalszej modernizacji infrastruktury oświatowej, kulturalnej i opiekuńczej.

SYTUACJA GOSPODARCZA

Gospodarka gminy Sierpc ma jednoznacznie rolniczy charakter – zdecydowaną większość powierzchni stanowią użytki rolne, a aktywność gospodarcza koncentruje się wokół indywidualnych gospodarstw i mikroprzedsiębiorstw. W strukturze REGON dominują handel i budownictwo, z rosnącym udziałem usług profesjonalnych, zdrowotnych i wspierających rynek, podczas gdy przetwórstwo przemysłowe i rolnictwo pozostają stabilne, ale o ograniczonym znaczeniu w tworzeniu miejsc pracy. Lata 2019– 2023 przyniosły systematyczny wzrost liczby podmiotów i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, co potwierdza rosnącą przedsiębiorczość mieszkańców, jednak w 2024 r. widoczne było wyhamowanie dynamiki i stabilizacja liczby firm. Dochody gminy w przeliczeniu na mieszkańca w 2024 r. osiągnęły najwyższy poziom w analizowanym okresie, choć pozostają niższe niż średnia powiatowa i wojewódzka, co wskazuje na ograniczoną bazę dochodową i konieczność selekcji inwestycji. Lokalny rynek pracy jest stabilny, ze stopą bezrobocia zbliżoną do średniej powiatowej, przy nadal widocznej przewadze kobiet w rejestrach. Ogólnie gmina dysponuje umiarkowanym potencjałem gospodarczym opartym na rolnictwie i drobnej przedsiębiorczości, którego słabością jest niska dywersyfikacja i brak dużych pracodawców. Kluczowe kierunki rozwoju to wzmacnianie wartości dodanej w sektorze rolno-spożywczym, profesjonalizacja i cyfryzacja MŚP, rozwój usług opiekuńczych i edukacyjnych związanych ze starzeniem się populacji oraz dyscyplina finansowa wspierająca inwestycje o trwałej produktywności.

SYTUACJA PRZESTRZENNA

Przestrzeń gminy Sierpc ma charakter rolniczy i rozproszony osadniczo, jednak korzysta z dobrej dostępności transportowej dzięki przebiegowi drogi krajowej nr 10 oraz dróg wojewódzkich nr 541 i 560. Oddana w 2025 roku obwodnica Sierpca w ciągu DW560 poprawiła komunikację wewnątrz powiatową i odciążała ruch przez miasto, co zwiększyło dostępność północnych sołectw. Kolejowe powiązania z Kutnem, Płockiem, Toruniem i Warszawą – poprzez stację w Sierpcu – podkreślają rolę gminy jako zaplecza transportowego i korytarza tranzytowego. Mimo tego układ lokalnych dróg powiatowych i gminnych wymaga modernizacji nawierzchni, chodników oraz rozbudowy tras rowerowych dla zapewnienia bezpieczeństwa i spójności sieci. W zakresie gospodarki odpadami w 2023 r. system był zbilansowany finansowo, natomiast w 2024 r. nastąpił deficyt związany z rosnącymi kosztami obsługi i wyraźnym wzrostem masy odebranych odpadów. Pozytywnym zjawiskiem jest stopniowy wzrost poziomu recyklingu, co świadczy o poprawie selektywnej zbiórki, jednak system wymaga dalszej optymalizacji i stabilizacji finansowej. Infrastruktura techniczna charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Wodociągi obejmują praktycznie całą ludność i zapewniają stabilne zaopatrzenie w wodę ze stacji uzdatniania w Białyszewie, Piastowie i Gorzewie. Główną barierą jest bardzo niski poziom skanalizowania – w 2023 r. z kanalizacji korzystało mniej niż 20% mieszkańców, co stanowi poważne ograniczenie inwestycyjne i środowiskowe. Oczyszczalnie ścieków w Miłobędzynie i Dziembakowie funkcjonują, lecz nie zapewniają pełnego pokrycia potrzeb. Dostęp do sieci gazowej ma charakter punktowy (stacja w Borkowie Kościelnym), a podłączenia są ograniczone z uwagi na wysokie koszty i rozproszenie zabudowy. Sieć elektroenergetyczna jest stabilna dzięki obecności GPZ Sierpc i Bojanowo oraz przebiegającym liniom 110 kV, natomiast rozwój OZE i nowych odbiorców wymaga dalszej modernizacji. Telekomunikacja opiera się na pełnym zasięgu LTE i punktowym dostępie do 5G, przy jednoczesnym stopniowym rozwoju światłowodów FTTH. Dziedzictwo kulturowe gminy – m.in. kościół parafialny w Goleszynie, zespoły dworskie w Dziembakowie, Miłobędzynie i Piastowie, a także ślady osadnictwa olęderskiego – stanowi istotny atut tożsamościowy i potencjał turystyczny. Skuteczne wykorzystanie tego zasobu wymaga jednak systematycznych działań konserwatorskich i aktywnego korzystania z dotacji zewnętrznych. Planowanie przestrzenne w gminie pozostaje ograniczone – dominują decyzje o warunkach zabudowy, co obniża przewidywalność inwestycji i utrudnia rozwój przestrzenny. Rozpoczęte prace nad Planem Ogólnym mają szansę uporządkować kierunki zagospodarowania i poprawić transparentność lokalizacji nowych przedsięwzięć. Mieszkalnictwo rozwija się wolno. W 2024 r. gmina dysponowała 2 138 mieszkaniami, a wskaźnik liczby lokali na 1 000 mieszkańców był niższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Niska podaż mieszkań, przy braku kanalizacji i rozproszonej zabudowie, obniża atrakcyjność osiedleńczą i stanowi barierę dla rozwoju demograficznego.

Podsumowując, atutami gminy są korzystne położenie i dobre powiązania drogowo-kolejowe oraz niemal pełne objęcie mieszkańców siecią wodociągową. Główne bariery rozwojowe to niski poziom skanalizowania, ograniczona dostępność mieszkań i brak pełnego pokrycia planami przestrzennymi. Priorytetowe działania powinny obejmować: etapową rozbudowę kanalizacji w zwartych obszarach zabudowy, domykanie luk planistycznych poprzez Plan Ogólny i miejscowe plany, modernizację dróg lokalnych wraz z infrastrukturą pieszko-rowerową oraz wykorzystanie dziedzictwa kulturowego do budowy lokalnej oferty rekreacyjno-edukacyjnej.

SYTUACJA KLIMATYCZNO-PRZESTRZENNA

Gmina Sierpc posiada zróżnicowane uwarunkowania środowiskowe wynikające z polodowcowej rzeźby terenu i zróżnicowanych gleb, które tworzą podstawę dla rolnictwa, ale równocześnie narażają część obszarów na erozję oraz procesy osuwiskowe w dolinach Skrwy i Sierpienicy. Występują tu udokumentowane złoża kruszyw naturalnych i surowców ilastych o znaczeniu lokalnym, których eksploatacja wymaga rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Sieć wodna gminy koncentruje się wokół Skrwy Prawej i Sierpienicy – przy dobrym stanie tej drugiej, odcinki Skrwy oceniono jako złe, głównie z powodu presji rolniczej i komunalnej. Wody podziemne (JCWPd 48 i 49, GZWP 215) pozostają w stanie dobrym, co wymaga dalszej ochrony stref ujęć i monitorowania poborów. Kluczową formą ochrony przyrody jest Obszar Chronionego Krajobrazu „Przyczecze Skrwy Prawej” wraz z zespołem przyrodniczo-krajobrazowym Jeziora Bledzewskiego, użytkami ekologicznymi i pomnikami przyrody, które tworzą lokalne ostroje bioróżnorodności w dominującym krajobrazie rolniczym. Główne problemy środowiskowe to niska emisja z indywidualnych źródeł ciepła i deficyt wodny – wskaźniki wilgotności gleby w 2024 r. kilkakrotnie spadały poniżej 40%, wskazując na ryzyko suszy rolniczej. W warunkach klimatycznych obserwuje się coraz częstsze epizody ekstremalne (fale upałów, silne mrozy), wpisujące się w trend ocieplania się tła klimatycznego. Szansą rozwojową jest intensywny rozwój odnawialnych źródeł energii – procedowane są duże farmy fotowoltaiczne, działają pojedyncze turbiny wiatrowe, a gmina wspiera prosumentów i program „Czyste Powietrze”. Adaptacja do zmian klimatu, poprawa retencji wodnej, ochrona zasobów wodnych i ograniczanie niskiej emisji stanowią kluczowe wyzwania środowiskowe, których realizacja może równocześnie wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne i jakość życia mieszkańców.

WIZJA GMINY SIERPC

Gmina Sierpc rozwija się w sposób zintensyfikowany i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Mieszkańcy gminy mają dobry dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku, estetycznej i przyjaznej przestrzeni publicznej oraz zapewnione czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa publicznego. Lokalny kapitał społeczny i wysoki poziom usług publicznych, gwarantują stały rozwój demograficzno-gospodarczy gminy.

MISJA GMINY SIERPC

Gmina Sierpc jako istotna część rozwoju powiatu sierpeckiego. Gmina jest miejscem zapewniającym zaspokojenie wszystkich potrzeb życia codziennego oraz promującym rozwój człowieka, z zachowaniem lokalnej i regionalnej tożsamości i kultury, a także miejscem otwartym na osoby przyjezdne. Gmina kieruje swoje działania na zwiększenie atrakcyjności życia, wspieranie innowacyjności i podejmowanie wyzwań, rozwój edukacji i przedsiębiorczości, turystyki i aktywności społecznej, troska o środowisko naturalne, dbałość o zdrowie, bezpieczeństwo i potrzeby wszystkich mieszkańców, wzmacnianie współpracy między samorządowej i międzysektorowej.

1. Warunki odpowiednie dla rozwoju społecznego gminy Sierpc

- Tworzenie sieci powszechnego dostępu do Internetu szerokopasmowego oraz upowszechnianie e-usług
- Zwiększenie dostępu do usług medycznych oraz profilaktyka zdrowia,
- Podniesienie jakości kształcenia
- Wspieranie działań na rzecz włączenia społecznego
- Wspieranie sektora organizacji pozarządowych
- Rozwój oferty kulturalnej

2. Podniesienie konkurencyjności gminy Sierpc

- Rozwój przedsiębiorczości
- Racjonalne wykorzystanie walorów gospodarczych gminy
- Budowa i modernizacja systemów infrastruktury zapobiegającej zagrożeniom
- Rozwój różnych form rolnictwa
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej oraz rozwój infrastruktury sportowej

3. Poprawa jakości przestrzeni gminy Sierpc i zrównoważony rozwój

- Zintegrowane działania naprawcze w wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym, społecznym, gospodarczym i technicznym
- Rozwój funkcji społecznie użytecznych, włączenie społeczne, walka z ubóstwem
- Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego
- Rozbudowa infrastruktury technicznej

4. Poprawa stanu środowiska naturalnego gminy Sierpc

- Wspieranie i promocja efektywności energetycznej i strategii niskoemisyjnych
- Wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska